

in study of the pathogenesis of malignant tumors. Transformation in tumors involves dynamic changes in cellular organization - from epithelial to mesenchymal phenotypes, leading to the cell migration, invasion, and functional changes associated with these processes; It is the complex multi-step process of loss of cell polarity, cell-cell adhesion and at the same time acquisition of migration, invasiveness and mesenchymal characteristics by epithelial cells.

ბორჯაძე მ., აბაშიძე ნ., ივერიელი მ.,
გოგიშვილი ხ., მეტრეველი თ.

FILME OS-ის გელის გამოყენება პირის ღრუს ლორწოვანი გარსის ტრავმული დაზიანებების კომპლექსურ მკურნალობაში

თსსუ, პაროდონტისა და პირის ღრუს ლორწოვანი გარსის დაავადებათა დეპარტამენტი; ქართულ-გერმანული იმპლანტაციის ცენტრი HBI-dentImplan

გარეგანი გამლიზიანებლის ზემოქმედებით გამოწვეული პირის ღრუს ტრავმული დაზიანებები კლინიკურ-მორფოლოგიური ცვლილებების მიხედვით დიფერენცირება: მექანიკურ (მწვავე და ქრონიკული), ფიზიკურ (თერმული და სხივური) და ქიმიურ ტრავმებად. მწვავე მექანიკური ტრავმა არც ისე ხშირი დაზიანებაა, რომელიც პირის ღრუში ვითარდება უეცარი ჩაკბენის, დარტყმის ან უცხო საგნებით მიყენებული ტრავმის შედეგად. გამომწვევი შეიძლება იყოს კარიესული კბილის ან გვირგვინის ბასრი კიდე, ორთოპედიული ან ორთოდონტიული კონსტრუქციები, ასევე, უცხო სხეული, რის შედეგადაც პირის ღრუში ვითარდება ჰემატომა, ექსკორიაცია, ეროზია ან წყლული (1,2,4).

ქრონიკული მექანიკური ტრავმა პირის ღრუს ლორწოვანის საკმაოდ ხშირი დაზიანებაა. ვითარდება კბილების დაკარგვის, მათი გადანაცვლების და მაგარი ქსოვილების ცვეთით გამოწვეული თანკბილვის სიმალლის დადაბლების დროს. ქრონიკული მექანიკური ტრავმის მიზეზი შეიძლება გახდეს: კარიესული კბილის ბასრი კიდე, კბილების პათოლოგიური ცვეთა, რამდენიმე კბილის ადენტიით გამოწვეული თანკბილვის დარღვევა, უხარისხოდ დამზადებული ორთოპედიული და ორთოდონტიული კონსტრუქციები, კბილის ქვა, მავნე ჩვევები - ლოყის, ტუჩის, ენის კბეჩა და წოვა და სხვა (3,5,6).

ნებისმიერ შემთხვევაში, ეს დაზიანებები ძალიან შემანუხებელია პაციენტისთვის: ამ დროს გაძნელებულია პირის ღრუს ჰიგიენის დაცვა, საკვების მიღების პროცესი, რაც კიდევ უფრო ამძიმებს პაციენტის მდგომარეობას. ლორწოვანზე ქრონიკული მექანიკური ტრავმის ზემოქმედებაში შეიძლება გამოიწვიოს დეკუბიტალური წყლული, რომელმაც, გამომწვევი აგენტის ხანგრძლივი ზემოქმედებისას, შესაძლოა მალიგნიზაცია განიცადოს (7).

ზემოთ აღნიშნულიდან გამომდინარე, გასაგებია, თუ რაოდენ მნიშვნელოვანია სხვადასხვა წარმოშობის ქრონიკული მექანიკური ტრავმის შედეგად განვითარებული დაზიანებების დროული დიაგნოსტიკა და მკურნალობა, ასეთი არასასურველი და სახიფათო გართულებების თავიდან ასაცილებლად.

კვლევის მიზანს წარმოადგენდა პირის ღრუს ტრავმული დაზიანებების კომპლექსურ მკურნალობაში Filme Os-ის გელისა და ქაცვის ზეთის გამოყენების ეფექტურობის შედარებითი შეფასება.

Filme Os არის ტოკოფეროლის აცეტატზე (ვიტამინი E) დაფუძნებული გელი, რომელიც ქმნის დამცავ ფენას და ამცირებს: ანთებითი და ტრავმირებული ლორწოვანის ტკივილს და შემდგომი დაინფიცირების რისკს.

კლინიკური გამოკვლევა და მკურნალობა ჩაუტარდა 16-დან 50 წლის ასაკის 78 პაციენტს. მათ შორის 45 (57,7%) იყო ქალი და 33 (42,3%) - კაცი, რომელთაც აღენიშნებოდათ პირის ღრუში სხვადასხვა მექანიკური ტრავმით გამოწვეული ეროზიები და წყლულები. პაციენტები აღრიცხვაზე იმყოფებოდნენ თსსუს პაროდონტისა და პირის ღრუს ლორწოვანის დავადებათა დეპარტამენტში ქართულ-გერმანული იმპლანტაციის ცენტრში HBI-dentImplan.

დეტალური ანამნეზის შეგროვების შემდეგ, 78 გამოკვლეული პაციენტიდან 29-ს (37,2%) აღენიშნებოდა ქრონიკული მექანიკური ტრავმა, გამოწვეული კბილების ბასრი კიდეებით, 19-ს (24,3%) - ორთოპედიული და 30-ს (38,5%) - ორთოდონტიული კონსტრუქციით მიღებული ტრავმა (ცხრილი № 1).

ცხრილი № 1

მექანიკური ტრავმის სიხშირე სქესის მიხედვით

მექანიკური ტრავმის მიზეზი	კაცი	ქალი	სულ
კბილების ბასრი კიდე	11 (14,1%)	18 (23,1%)	29 (37,2%)
ორთოპედიული კონსტრუქცია	8 (10,2%)	11 (14,1%)	19 (24,3%)
ორთოდონტიული კონსტრუქცია	14 (18%)	16 (20,5%)	30 (38,5%)
სულ	33 (42,3%)	45 (57,7%)	78 (100%)

აღნიშნული პაციენტები დაიყო ორ ჯგუფად, თითოეულში - 39 პირი. ორივე ჯგუფის პაციენტებს მკურნალობა უტარდებოდა ერთი და იგივე სქემით:

- პირის ღრუს სანაცია,
  - ტრავმული ფაქტორის მოხსნა,
  - საჭიროების შემთხვევაში - ლორწოვანის გაუტიკივარება,
  - ანტისეპტიკური დამუშავება,
  - კერატოპლასტიკური საშუალებების აპლიკაცია,
  - ადგილობრივი იმუნიტეტის გამაძლიერებელი თერაპია,
  - ანტისეპტიკური საველებების დანიშვნა.
- პირველ ჯგუფში გაერთიანებულ პირებში ეპითელ-

იზაციის დასაჩქარებლად კერატოპლასტიკურ საშუალებად ვხმარობდით Filme Os-ის გელს, ხოლო მეორე ჯგუფის პაციენტებში - ქაცვის ზეთს.

ჩატარებული მკურნალობის ეფექტურობა ფასდებოდა სუბიექტური (ტკივილი, უხერხულობა, დისკომფორტი, საკვების მიღების გაძნელება) და ობიექტური (კატარული მოვლენები: შეშუპება, ჰიპერემია; ლორწოვანი მთლიანობის დარღვევა: ეროზია, წყლული) მონაცემებით.

გამოკვლევებმა აჩვენა, რომ პირველი ჯგუფის პაციენტების მდგომარეობა გაუმჯობესდა უკვე მე-4 დღეს - 15 პაციენტი, მე-5 დღეს - 24 პაციენტი: პაციენტები აღარ უჩიოდნენ ძლიერ ტკივილს, ეხერხულობას, დისკომფორტს, აღარ უჭირდათ საკვების მიღება. ეროზიები და წყლულები უფრო სწრაფად შუშდებოდა, ზომაში კლებულობდა, აღარ აღინიშნებოდა შეშუპება და ჰიპერემია. მეორე ჯგუფის პაციენტების სუბიექტური და ობიექტური მონაცემები გაუმჯობესდა მხოლოდ მკურნალობის მე-6 (11 პაციენტი), მე-7 (28 პაციენტი) დღეს (ცხრილი №2).

ცხრილი №2

ტრავმული და ზიანების ეპითელიზაცია
დღეების მიხედვით

დღეები	I ჯგუფი აბს. რაოდ. (%)	II ჯგუფი აბს. რაოდ. (%)
მე-4	15 (38,5%)	-
მე-5	24 (61,5%)	-
მე-6	-	11 (28,2%)
მე-7	-	28 (71,8%)

χ^2 -კრიტერიუმით დადგინდა, ჯგუფებს შორის განსხვავება იყო თუ არა სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი, რადგანაც $P < 0,05$ ე.ი. ჯგუფებს შორის განსხვავება სტატისტიკურად სარწმუნოა.

მონაცემების სტატისტიკური ანალიზი ჩატარებულ იქნა, ასევე, T-ტესტის გამოყენებით, რის საშუალებითაც დადგინდა ჯგუფებს შორის დღეების საშუალოებს შორის განსხვავება იყო თუ არა სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი, რადგანაც $P < 0,05$, ე.ი. ჯგუფებს შორის დღეების საშუალოებს შორის განსხვავება სტატისტიკურად მნიშვნელოვანია.

ზემოთ აღნიშნული კვლევის მონაცემების მიხედვით, გამოიკვეთა Film Os-ის გელის უპირატესობა ქაცვის ზეთთან შედარებით. ამრიგად, პირის ღრუს ლორწოვანი გარსის ტრავმული დაზიანებების კომპლექსურ მკურნალობაში მიზანშეწონილია Filme Os-ის გელის ჩართვა სხვადასხვა წარმოშობის ტრავმული დაზიანებების ეპითელიზაციის დასაჩქარებლად.

ლიტერატურა:

1. Ahmed A, Zardawi FM, Mohammed GN. Oral mucosal and periodontal changes of patients under treatment with manual Invisalign and fixed labial orthodontic appliances.

IOSR Journal of Dental and Medical Sciences. 2015;14(3):102-17

2. Ariyawardana A. Traumatic oral mucosal lesions: A mini review and clinical update. Oral Health and Dental Management. 2014; 13(2):254-259

3. Flaitz CM, Felefi S. Complications of an unrecognized cheek biting habit following a dental visit. Pediatr Dent. 2000; 22:511-2

4. Fitzpatrick SG, Cohen DM, Clark AN. Ulcerated lesions of the oral mucosa: clinical and histologic review. Head and Neck pathology. 2019 Mar 15; 13(1):91-102

5. Karacay S, Guven G, Sagdic D, Basak F. Treatment of habitual lip biting: A case report. Turk J Med Sci. 2006; 36:187-9

6. Romero M, Vicente A, Bravo LA. Prevention of habitual cheek biting: A case report. Spec Care Dentist. 2005; 25:214-6

7. Singhvi HR, Malik A, Chaturvedi P. The role of chronic mucosal trauma in oral cancer: a review of literature. Indian journal of medical and paediatric oncology: official journal of Indian Society of Medical & Paediatric Oncology. 2017 Jan; 38(1):44

SUMMARY

Borjadze M., Abashidze N., Iverieli M., Gogishvili Kh., Metreveli T.

THE USE OF FILME OS GEL IN THE COMPLEX TREATMENT OF TRAUMATIC LESIONS OF THE ORAL MUCOSA

TSMU, DEPARTMENT OF PERIODONTAL AND ORAL DISEASES; GEORGEAN-GERMAN IMPLANTATION CENTRE „HBI-DENTIMPLANT”

The aim of our study was to evaluate the effectiveness of the use of Filme Os gel in the complex treatment of oral cavity traumatic injuries. Clinical examination and treatment were performed on 78 patients aged 16 to 50: 45 (57,7%) women and 33 (42,3%) men.

These patients were divided into two groups. 39 person in each. The patients of both groups were treated with the same scheme, with the difference that Filme Os's gel was added to the treatment of the first group to accelerate the epithelization of erosions and ulcers, and castor oil was added to the second group.

The research showed that the condition of the patients of the first group improved on the 4th and 5th days, while the condition of the patients of the second group improved only on the 6th and 7th days.

Therefore, it is advisable to include a Filme os gel in the treatment complex of traumatic injuries of the oral mucosa.